

02.04.2026 kell 10.00 – Kasvuhoonegaaside poliitikate, meetmete ja prognooside ning õhusaasteainete prognooside kick-off kohtumine

02.04.2026 kell 10.00

Koosoleku juhataja(d): Cris-Tiina Pärn, Anette Iital, Mikk Toim

Koosolekul osalejad:

Kliimaministeerium (edaspidi KliM):

- Kliimaosakond: Laura Rimmelgas, Eve Suursild, Annika Varik, Mariann Leps, Kerli Kirsimaa
- Välisõhu osakond: Mikk Toim, Heidi Koger, Kaidi Kiil, Liina Lepner, Rasmus Pruus
- Keskkonnakorralduse ja kiirguse osakond: Pärtel Niitaru
- Metsaosakond: Margus Lambing
- Elurikkuse kaitse osakond: Eleri Pulk
- Energeetikaosakond: Aleks Mark, Hans Markus Kalmer, Romario Siimer
- Liikuvuse arengu ja investeringute osakond: Triinu Tirmaste, Ursula Sarnet, Kaisa Bahmatšev, Merlin Rehema
- Ringmajanduse osakond: Riina Tamm, Katrin Koppel
- Teede- ja raudteeosakond: Ain Tatter, Indrek Laineveer
- Strateegia, analüüsi ja digiarengu osakond: Mati Mõtte

Regionaal- ja põllumajandusministeerium (edaspidi ReM):

- Põllumajanduskeskkonnapoliitika osakond: Sandra Aasmäe, Reena Osolin
- Regionaalarengu osakond: Tarmo Kivi
- Kalanduspoliitika osakond: Eduard Koitmaa
- Ühistranspordi osakond: Andres Ruubas, Aini Proos, Meril Allikivi
- Strateegia- ja finantsosakond: Katrin Eller

Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium:

- Ettevõtluskeskkonna ja tööstuse osakond: Kadi Kõiv
- Strateegiaosakond: Karel Lember

Rahandusministeerium (edaspidi RaM):

- Riigihalduse osakond: Lennart Lepik
- Finants- ja maksupoliitika valdkond: Karoli Niilus
- Riigi rahanduse talitus: Rait Pärs

Sotsiaalministeerium:

- Välisvahendite osakond: Mari Knjazev

Keskkonnaagentuur (edaspidi KAUR):

- Metsaosakond: Janika Laht, Helen Karu, Maris Nikopensus, Madis Raudsaar, Mairit Saar
- Keskkonnakasutuse osakond: Merli Pajumägi, Kerli Rästa, Olga Zaitseva

Keskkonnaamet:

- Välisõhubüroo: Dagmar Undrits, Maret Põldmaa

Maaelu Teadmuskus: Katre Kirt

Eesti Jõujaamade ja Kaugkütte Ühing: Siim Umbleja

Eesti Vesinikutehnoloogiate Ühing: Ain Laidoja

Eesti Metsa ja Puidutööstuse Liit: Hardo Becker

Eesti Turbaliit: Kersti Rannamäe, Annika Päsik

Eesti Transpordikütuste Ühing: Krista-Maria Alas

Viru Keemia Grupp: Meelis Münt

AS Jetoil: Virgo Arge

AS Circle K Eesti: Raimo Vahtrik, Teedo Melts

AS Neste Eesti: Rene Frolov

AS Terminal: Alan Vaht

Orlen Eesti: Vitali Suhhov

AS Tootsi Turvas: Urmas Reintam

Eesti Keskkonnauuringute Keskus (edaspidi EKUK): Cris-Tiina Pärn, Anette Iital, Stanislav Štökov, Sirly-Ann Meriküll, Reelika Mägi, Linda Britte Männisalu, Maris Paju, Marek Maasikmets

26-04-02_KHG ja õhk
Pam_id ja prognoosid

←Kliki ikoonil, et näha ettekannet

TAUST

Kasvuhoonegaaside (edaspidi KHG) aruandluse alus

Vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EL) 2018/1999 (energialiidu ja kliimameetmete juhtimise määrus), mille artiklid 17 ja 18 sätestavad liikmesriikide kohustuse regulaarselt esitada teavet riiklike poliitikate ja meetmete ning kasvuhoonegaaside prognooside kohta, peab Eesti esitama nende nõuete täitmiseks Euroopa Komisjonile hiljemalt 15. märtsiks 2027 lõimitud riikliku energia- ja kliimaalase eduaruande. Nimetatud eduaruande peab sisaldama:

1. **poliitika ja meetmed (PaMs):** ülevaade riiklikest kliima- ja energiapoliitikatest ning meetmetest või meetmete rühmadest vastavalt määruse lisale VI.
2. **kasvuhoonegaaside prognoosid:** riiklikud prognoosid kasvuhoonegaaside inimtekkeliste heidete ja neeldajates sidumise kohta, esitatuna gaaside või gaasirühmade kaupa (sh fluorosüsivesinikud ja perfluorosüsivesinikud), kooskõlas määruse lisa VII nõuetega. Prognooside koostamisel tuleb arvesse võtta Euroopa Liidu tasandil vastu võetud poliitikasuundi ja meetmeid.

Vastavalt Euroopa kliimamäärusele (EL) 2021/1119 tuleb prognoosid esitada aruandlusaastale järgneva kuue sellise aasta kohta, mis lõpevad nulli või viiega. Sellest tulenevalt tuleb 2027. aastal esitatavad prognoosid koostada kuni aastani 2055.

KHG prognoosid koostatakse KHG inventuuri alusel ja sektorite jaotus prognooside koostamisel on täpselt samad kui inventuuris. Aastal 2026 koostatakse KHG prognoosid järgnevates sektorites: **energeetika, transport, põllumajandus**, tööstusprotsesside ja toodete kasutamise ehk **IPPU**,

jäätmete ning LULUCF ehk maakasutus, maakasutuse muutus ja metsanduse sektor.

Õhusaasteainete aruandluse alus

Õhusaasteainete prognoose esitatakse vastavalt Euroopa parlamendi ja nõukogu direktiivile (EL) 2016/2284, mis käsitleb teatavate õhusaasteainete riiklike heitkoguste vähendamist, millega muudetakse direktiivi 2003/35/EÜ ning tunnistatakse kehtetuks direktiiv 2001/81/EÜ.

Õhusaasteainete prognoosid esitab Keskkonnaagentuur õhusaasteainete inventuuri peatükina Euroopa komisjonile, iga 2 aasta tagant Euroopa Keskkonnaametile ja CLRTAP konventsiooni (Genfi Konventsioon ehk Piiriülese õhusaaste kauglevi konventsioon) sekretariaadile 15. märtsiks 2027.

ÕVP proram

Teatavate õhusaasteainete heitkoguste vähendamise programm aastateks 2020–2030 (ka ÕVP, programm) uuendamise eesmärk on hinnata seniste õhusaastet puudutavate meetmete tulemuslikkust, prognoosida heitkoguste arengut ning vajadusel kujundada täiendavad poliitikameetmed, et tagada 2030. aasta heitkoguste piirkoguste täitmine.

2026. aasta on ÕVP uuendamise põhiaasta. 2027. jaanuari lõpuks valmib ÕVP sisuline mustand, mis annab selge ülevaate meetmete piisavusest 2030. aasta eesmärkide täitmise osas. Ettevõtetelt tegevuskavasid seekord ei küsita. Uuendatud programm tuleb esitada Euroopa Komisjonile 01.04.2027.

2027. aasta kasvuhoonegaaside poliitika, meetmete ja prognooside aruande ning õhusaasteainete prognooside ja õhusaasteainete vähendamise programmi koostamine

Kohtumisel anti ülevaade aruandluse koostamise alustest ning KHG ja õhusaasteainete prognooside sisust ja erinevustest. Prognooside aluseks on viimased riiklikud KHG ja õhusaasteainete inventuurid. Aastal 2026 valminud ja esitatud inventuurid kajastavad riiklikke heitkoguseid aastani 2024. Inventuurid koostatakse 2-aastase viitega (ehk x-2 aasta kohta), sest heitkoguste arvutuste aluseks olevate andmete kogumine võtab aega. Sellest lähtuvalt on prognooside koostamise vahemik **2025–2055**. Valmiv nimekiri poliitikatest ja meetmetest ning KHG prognoosid lähevad sisendina ka ÜRO kliimamuutuste sekretariaadile 31.12.2026 esitatavasse II Läbipaistvusaruandesse (nn BTR - Biennial Transparency Report). Sama sisendit kasutatakse ka 2027. aasta REKK2030 eduaruande ning võimalusel ajakohastatud REKK2030 koostamisel.

2027. aastal koostatakse KHG prognoosid võimalusel 3 erineva stsenaariumi põhjal:

- 1) ilma meetmeteta stsenaarium ehk nn WOM (*without measures*) stsenaarium sektorites kus see on võimalik;
- 2) olemasolevate meetmetega stsenaarium ehk nn WEM (*with existing measures*) stsenaarium – esitamine kohustuslik;
- 3) kavandatavate meetmetega stsenaarium ehk nn WAM (*with additional measures*) stsenaarium sektorites kus see on võimalik;

Kasvuhoonegaaside prognooside stsenaariumite definitsioonid:

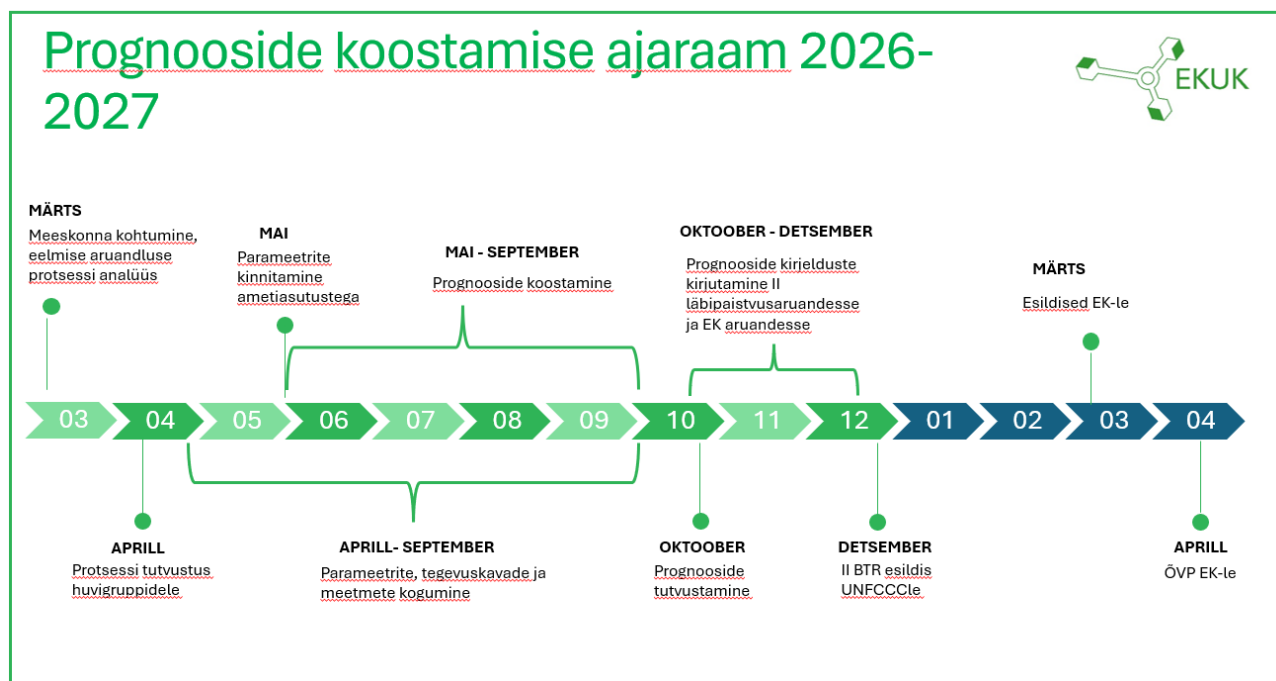
2027 aasta
kasvuhoonegaaside p

Õhusaasteainete prognoosid koostatakse WEM stsenaariumis.

OLULISEMAD TÄHELEPANEKUD ARUTELUST

- KliM andis teada, et kliimakindla majanduse seaduse eelnõuga seotud sektoriaalsed (valdkondlikud) teekaardid valmivad praeguse ajakava kohaselt aprillikuu jooksul. Seejärel saab hinnata kas ja mida saab teekaartidest kasutada WAM stsenaariumi prognooside koostamisel.
- Eesti ei ole ETS2 direktiivi Eesti õigusesse üle võtnud, kuna praeguses sõnastuses ei sobitu see Eesti õigusruumi. Hetkel käivad KliMil arutelud Euroopa Komisjoniga millistel tingimustel oleks direktiivi võimalik üle võtta. ETS2 direktiivi ülevõtmine on eelduseks Sotsiaalse Kliimafondi kasutamiseks ning ka selle osas otsitakse lahendusi. Sellest tulenevalt ei ole hetkel kindel kas ETS2 hinnaprognose ja Sotsiaalse Kliimafondi meetmeid saab WAM prognooside koostamisel arvesse võtta. EKUK täpsustab antud küsimusi lähikuudel KliMiga.
- Olemasolevate (WEM) meetmete puhul kogutakse Euroopa Komisjoni aruandluse jaoks meetmete planeeritud maksumusi, antud rahastust ja kui palju rahastust on plaanis veel anda. Lisameetmete (WAM) osas selliseid andmeid ei koguta.
- 2026. aastast alates avaldatakse nii KHG inventuur kui ka prognooside andmed Keskkonnaportaalis Eesti poliitikakujundamise vaates: <https://keskkonnaportaal.ee/et/teemad/kliimapoliitika-andmevarav>.

AJAKAVA

EDASISED SAMMUD

- **aprill-mai:** EKUK-i ja KAUR-i eksperdid koondavad parameetrite, meetmete jms informatsiooni. Sel perioodil suheldakse ministriumite, erialaliitude ja ettevõtetega sisendinfo saamiseks. EKUK täpsustab KliMga kas ja kuidas ETS2 prognoosides kajastada, sh sellega seonduvaid meetmeid.
- **Kuni 8.mai** oodatakse ettepanekuid alusparameetrite osas, sh ettepanekuid potentsiaalsete andmeallikate ja/või kvantitatiivsete väärtuste osas (koos selgitusega).
- Sisend-parameetrite ja meetmete informatsioon saadetakse huvipooltele tagasisideks (sisendi koondab EKUK kindlas formaadis ja kõigis sektorites sarnaselt) ja nende kinnitamine

lähtuvalt sektorist toimub parameetrite kinnitamise kohtumistel, mis toimuvad **maikuu teises pooles (täpne aeg kinnitamisel)** asjakohaste ametiasutuste esindajate vahel.

- Lõplikud prognooside **kinnitamise kohtumised toimuvad oktoobrikuus.**
- Prognooside eksperdid koostavad prognooside metoodikat ja trende selgitavad tekstid hiljemalt oktoobri lõpuks.